

Клифърд Саймък

Светът, който не може да
бъде

I

Следите тръгваха от единия ред и се връщаха по другия и в тези редове растенията вуа бяха изгризани на инч или два над земята. Нашественикът е бил методичен, не се е лутал наслуки, а е опасал до стръкче първите десет реда в западната част на полето. След като се е наял до насита, той е свърнал в хрусталака. Това не е било много отдавна, защото пръстта още се ронеше там долу в големите следи на звяра, отпечатателите се дълбоко в добре обработената почва.

Някъде в дънера изпърха птица-трион, а долу, в обраслата с тръни клисура хор от бърбивци издрънча ужасната си утринна песен. Денят щеше да бъде зноен. Мириса на сух прах се вдигаше вече над земята, а ослепителната светлина на току-що изгряващото слънце танкуваше по великолепните листа на дървото хула – и те изникваха едно по едно, а храста изглеждаше като обсипан с милион блестящи огледала.

Гевин Дънкан измъкна червена носна кърпа от джоба си и изтри лицето си.

– Не, господине, – застъпи се Зикара, – вие не бива да правите това, господине. Вие не трябва да убивате Сита!

– Ще го направя, и още как, по дяволите! – каза Дънкан, но не на местния диалект, а на английски.

Той се взря отвъд хрусталака – равнинно пространство от изсушена трева, осяено с шубраци хула и трънени гъсталаци, а тук-там и някоя група дървета. Коварни клисури кръстосваха равнината, където вирчетата с вода бяха рядкост.

Ще бъде убийствено, помисли си той, но пък няма да продължи дълго. След като се бе нахранило добре, животното вероятно щеше да полегне за малко и след час-два щяха да го догонят. Но ако не успеят да го настигнат веднага, ловът щеше да се проточи.

– Опасно е да се преследва Сита – отбеляза Зикара. – Никой не го прави.

– Аз ще го направя! – каза Дънкан, този път на местния диалект. – Аз ще убия това, което унищожавя посевите ми. Няколко нощи като тази и няма да остане нищо.

Напъхвайки кърпата обратно в джоба си, той си нахлупи шапката по-дълбоко, за да защити очите си от парещото слънце.

– Това може би ще бъде дълго преследване, господине. Сега е

сезонът на скуна. Може да ви изненада и тогава...

– Слушай ме внимателно, – гласът на Дънкан прозвуча остро, – преди да дойда тук, вие понякога сте пирували, понякога сте гладували до смърт и то много по-често, ако сте се разболявали, вие сте умирали. Харесва ви, че има кой да ви лекува. Сега, щом се разболеете, идвате при мен, аз ви лекувам и живеете. Харесва ви и това, че не скитате, а стоите на едно място.

– Да, господине, ние наистина харесваме всичко това, – каза Зикара – но ние не бива да преследваме Сита...

– Ако не уловим Сита, ние ще загубим всичко това – Дънкан посочи наоколо. – Ако не отглеждам тези посеви, с мен е свършено. Ще трябва да си отида от тук. Тогава какво ще стане с вас?

– Ние ще си отглеждаме царевица сами.

– Не ме размивай, – каза Дънкан – знаеш много добре, че ако не ви ръчкам непрекъснато, няма да свършите работа и за грош. Ако аз замина, вие ще се върнете отново в храстите. А сега да вървим и да се справим с тази Сита.

– Но тя е съвсем малка, господине! Тя е толкова млада! Едва ли си струва да се безпокоите толкова много. Ще бъде жалко, ако я убиете.

Навярно малко по-дребна от кон, помисли си Дънкан, гледайки внимателно туземца.

Уплашен е, каза си той. Устата му е пресъхнала от страх.

– А може и да е била гладна, господине, много гладна. Разбира се и Сита има право да яде. Наистина, господине, дори и Сита има право да яде!

– Но не и моите посеви. Ти знаеш, защо отглеждаме вуата, нали? Знаеш, че това е силно лекарство. Плодовете му лекуват болестите на главата. Това лекарство е много нужно на моите хора. И нещо повече, ей там, – той посочи с ръка към небето – там плащат скъпо и прескъпо за него.

– Но, господине...

– Да се разберем, – каза Дънкан тихо – или ще ми изпратиш водач, който да намира следите през храстите, или си обирайте парцалите. Аз винаги мога да си наема друго племе за работа на фермата.

– Но, господине – изписка Зикара отчаяно.

– Имаш правото на избор – каза Дънкан студено.

Той се обърна и с тежки стъпки се отпрати през полето към къщата. Тя не бе бог знае каква, Може би съвсем малко по-различна от колибите на туземците. Но някой ден, помисли си той, ако успее да продаде

реколта или две и той щеше да си построи къща, която с право да може да се нарече такава, с бар и плувен басейн и градина пълна с цветя и най-сетне след години на странствуване той щеше да има свой собствен дом с обширен имот и всеки, не само някакви въшливи туземци, щеше да се обръща към него с „господине“.

Гевин Дънкан, плантатор, каза си той и му хареса как прозвуча. Плантатор от планетата Леърд. Но всичко това нямаше да го бъде, ако Сита идва тук нощ след нощ и изяжда растенията вуа.

Той се взря през рамо и видя как Зикара препуска към селището на туземците.

Улучих слабото им място, със задоволство констатира той.

Той прекоси полето, пресече двора и се насочи към къщата. Една от ризите на Шотуел висеше на въжето, напълно неподвижна в безветрена-та утрин.

Ама че проклета работа. Все тия глупави туземци, които непрекъснато ти се мотаят в краката и задават глупави въпроси. Ако трябва да е справедливо обаче, то това е работа на Шотуел. Именно за това го бяха изпратили Социолозите.

Дънкан доближи хижата, блъсна вратата и влезе. Шотуел, гол до кръста се миеше наведен над легена.

Закуската се готвеше на печката от един възстар туземец, който им служеше като готвач.

Дънкан прекоси стаята и свали тежката пушка от куката. Той дръпна затвора и го провери.

Шотуел се приближи за пешкира.

– Случило ли се е нещо? – попита той.

– Сита е влизала в полето.

– Сита?!

– Едно животно – каза Дънкан. – Изяла е десет реда от вуата.

– Каква е тя? Голяма? Малка? Какви са отличителните и белези?

Туземецът започна да сервира закуската. Дънкан се приближи до масата, постави пушката в единия ъгъл и седна. Наля възсолена течност от един голям чайник в чашите.

Господи, помисли си той, какво не бих дал за чаша кафе.

Шотуел придърпа стола си към масата.

– Ти не ми отговори – каза той. – Как изглежда тази Сита?

– Не бих могъл да знам – отговори Дънкан.

– Как така? Както личи, ти се каниш да я преследваш, а как ще я уловиш ако не знаеш...

– Ще я проследя. Съществува, което открием в другия край на дията сигурно ще бъде Сита. Щом я хванем, ще разберем как изглежда.

– Ние!

– Туземците ще ми дадат водач. Във всеки случай някой от тях е по-добре, отколкото куче.

– Слушай, Гевин, аз ти създавам много грежи, а ти си толкова добър с мен. Ако мога да ти помогна с нещо, бих дошъл с теб.

– Двама се движат по-бързо от трима. Освен това, ако не хванем тази Сита бързо, тя би могла да се притаи и да се подготви за продължителна съпротива.

– Добре тогава. Каж ми поне нещо за тази Сита.

Дънкан наля овесена каша в паницата си и подаде чайника на Шотуел.

– Тя е нещо съвсем специално. Туземците се страхуват от нея до смърт. Много и какви ли не легенди се носят, например, че е недосегаема и неуязвима. Сита, това е собствено име, винаги с главна буква. Виждали са я на различни места и по най-различно време.

– И никой ли не е убил някоя?

– Поне аз не съм чул някой да го е сторил – Дънкан потупа пушката. – Нека само я взема на мушка.

Той започна да яде, загребвайки с лъжица овесената каша, дъвчейки баятия хляб, останал от снощи. Отпи малко от възсолената напитка и потръпна.

– Някой ден, – каза той, – ще събера достатъчно пари и ще си купя фунт кафе. Само като си помислиш...

– Причината е в транспортните цени, – каза Шотуел. – Аз ще ти изпратя един фунт, когато се върна.

– Не и на цената, която искат за превозването с кораб, – каза Дънкан. Не искам и да чуя за това.

Известно време те се храниха мълчаливо. Накрая Шотуел каза:

– Нищо не постигнах, Гевин. Туземците отговарят с желание на всички мои въпроси, но това не добавя нищо към това, което вече знам.

– Опитих се да те предупредя. Можеше да си спестиш времето.

– Трябва да има някакъв отговор, – Шотуел упорито поклати глава, – някакво логическо обяснение. Лесно е да се каже, че сексуалният фактор не може да бъде изключен, но именно това е, което става тук, на Лърд. Лесно е да възкликнеш, че безполово животно, безполова раса, а още повече безполова планета са невъзможни, но именно това е, което е налице тук. Някъде се крие отговора на загадката и аз трябва да го

открива.

– Задръж така, – прекъсна го Дънкан. – Няма смисъл да търсиш игла в копа сено. Освен това тази сутрин нямам нито време, нито настроение да слушам лекциите ти.

– Но не ме тревожи само липсата на пол, – продължи Шотуел упорито, – въпреки, че това е в центъра. Има допълнителни ситуации, прозтичащи от това, които са доста интригуващи.

– Не се и съмнявам, – каза Дънкан, – но ако обичаш...

– Без пол няма основа за създаване на семейство, без семейство няма племе, а туземците имат сложна племенна организация, с табута за регулация. Някъде в основата трябва да съществува особен обединяващ фактор, принадлежност към някаква общност, обуславяща странни взаимоотношения, нещо като братство...

– В никакъв случай не може да се каже братство, – каза Дънкан, смеейки се под мустак. – А и „общност на сестри“ също не може да се каже. Трябва да си подбиращ внимателно термините. Това, което е най-подходящо в случая е може би „общност на безполови същества“¹.

Вратата се хлопна и един туземец плахо се вмъкна в стаята.

– Зикара каза, че господинът има нужда от мен – каза туземецът. – Аз съм Сипар. Мога да ловувам всичко освен кресливци, птици-кокилари, дългорози и донавани. Те са моите табута.

– Много ми е приятно да чужа това, – отговори Дънкан. – Това означава, че Сита не е табу за теб.

– Сита! – пропищя туземецът възбудено. – Зикара не спомена Сита!

Дънкан не му обърна внимание. Стана от масата и се приближи до тежкия сандък до стената. Той се порови в него и извади бинокъл, ловджийски нож и първокласен барабан с амуниции. Порови се и в кухненския бюфет, като извади една консервна кутия и напълни една малка кожена чанта с пясъчно жълт прах.

– Рокахомини, – обясни той на Шотуел. – Чудесни провизии, в случай че изпадем в критична ситуация. Измислили са го североамериканските индианци. Царевични зърна се изпичат, след което се смилат ситно на прах. Не е бог знае какво лакомство, но поддържа силите.

– Ти мислиш, че това ще продължи дълго?

– Може би цяла нощ. Не знам. Но няма да се успокоя преди да съм я хванал. Не мога да си го позволя. Тя е в състояние да ме ликвидира за

---

1. Непреводима игра на думи: brotherhood – братство; sister – hood – непреводимо, също като brotherhood само че от женски род, а ihood, също без превод, означава нещо като общност от същества, които нямат пол.

няколко дни.

– Успешен лов, – пожела им Шотуел. – Аз ще охранявам форта.

– Престани да хленчиш и тръгвай, – каза Дънкан на Сипар.

Той вдигна пушката и я преметна през рамо. Блъсна вратата с крак и излезе навън.

II

Първият си изстрел Дънкан даде рано привечер на същия ден.

Още преди обед, около два часа след като бяха потеглили от фермата, те успяха да подплашат Сита и да я накарат да напусне леговището си в най-гъсто обраслата с тръни част на котловината. Но Дънкан нямаше никакъв шанс да я улучи, защото можа да види само някакво огромно тъмно петно с неясни очертания, мярнало се за миг и изчезнало в храстите.

През целия жарък следобед, изгарящ като пещ, те бяха вървели по следите и. Сипар водеше, а Дънкан го следваше по петите, изучавайки внимателно всяка педя от повърхността, а нажежената от слънцето пушка бе непрекъснато в готовност.

Един огромен донаван ги задържа петнадесетина минути. Той тъпчеше назад-напред и ревеше, опитвайки се да ги предизвика да го атакуват, но след като се перчи четвърт час, реши да се държи прилично и се отдалечи с тежък галоп.

Дънкан гледаше подире му с чувство на огромна благодарност. Колко ли куршуми щяха да бъдат необходими, за да се справи с него? Независимо от тромавостта си, донаванът бе много ловък, пуснеше ли в действие краката си. Много мъже бяха станали жертва на донаваните през последните двадесет години, откакто хората бяха стъпили на Лърд.

След като звярът се отдалечи, Дънкан се огледа за Сипар. Откри го, дълбоко заспал под един шубрак-хула. Той разбуди туземеца с недотам вежлив ритник и двамата потеглиха отново.

Храстите гъмжаха от множество други животни, които обаче не им причиниха никакви безпокойства.

Въпреки първоначалната си съпротива, Сипар работеше добре. Стъпкан стрък трева, пречупена клонка, отместен камък, едва забележима диря, бяха за Сипар ориентири в търсенето. Той се справяше като гъвкава, добре тренирана хрътка. Тази страна на тръни бе неговото царство, тук той си бе у дома.

Слънцето вече се спускаше на запад, когато те се заизкачваха по висок стръмен хълм и когато достигнаха върха, Дънкан свирна. Сипар изненадано погледна назад през рамо. Дънкан му даде знак с ръка да спре.

Туземецът се превеи и когато Дънкан мина покрай него, видя лицето му, изкривено от силно страдание. В изпълнения с болка поглед успя да прочете едновременно и плаха молба и силна ненавист.

Изплашен е, както и всички останали, помисли си Дънкан. Но мислите и чувствата на туземеца не бяха от съществено значение за него. Важното в момента бе животното пред тях.

Дънкан измина последните няколко метра пълзешком, тикайки пушката пред себе си. Бинокълът го удряше по гърба. Бързи хапливи насекоми щъкаха в тревата и пълпеха по ръцете и дланите му, а едно половко успя да полази по лицето му и да го ухапе.

Щом се добра до върха, той залегна, оглеждайки пространството наоколо. Нищо особено, същата измъчена, задръстена с прах и задушена от тръни клисура, с царяща навсякъде ужасяваща пустота.

Лежеше неподвижно, старайки се да долови и най-лекото движение, някоя колеблива сянка или пък лека промяна в терена, което би могло да се бъде Сита.

Но нямаше нищо. Земята се простираше спокойна под лъчите на залязващото слънце. Далеч, почти до линията на хоризонта пасеше някакво стадо, но нямаше нищо друго.

Тогава забеляза някакво движение, някакво леко потрепване някъде по средата на склона на отсрещния баир.

Той предпазливо остави пушката на земята и издърпа бинокъла. Вдигна го до очите си и бавно завъртя глава насам-натам. Животното беше там, където бе забелязал движението.

То си почиваше, гледайки пътя, по който бе дошло, очаквайки някакъв знак от преследвачите си. Дънкан се постара да определи размерите и формата му, но животното се сливаше с тревата и сивокафявата почва, така че той не можа да определи как изглежда то.

Той свали бинокъла от очите си и сега, след като бе успял да установи точното и местонахождение, можеше безпогрешно да различи очертанията на Сита с невъоръжено око.

Протегна ръка и незабелязано притегли пушката към себе си, намести я на рамото си, изви се и се притисна по-плътнo към земята. Прицели се в слабите очертания върху баира и точно тогава животното се изправи.

То не бе толкова едро, колкото бе предположил първоначално, може би малко по-едро по размери от земен лъв, но лъв то в никакъв случай не беше. Туловището му бе тъмно и квадратно, предразположено към напълняване, видът му бе непохватен, но същевременно излъчваше

сила и жестокост.

Дънкан наведе дулото на пушката и насочи прицела и право в мавивната шия. Пое си дълбоко дъх, задържа го и започна да натиска спусъка.

Прикладът силно го ритна в рамото и гърмежът го блъсна в главата. Животното се строполи на земята. То не се наклони, не падна, а просто се стопи долу и изчезна, скрито в тревата.

– Точно в целта – увери себе си Дънкан.

Той дръпна затвора и празната гилза изхвърча. Подаващият механизъм кльцна леко и новият патрон тракна, плъзгайки се в цевта.

Той залегна за момент, наблюдавайки мястото върху баира, където нещото бе паднало. Тревата се люлееше, като от подухването на вятър, само дето нямаше никакъв вятър. Освен полюшването на тревата, нямаше никакъв друг знак от Сита. Тя не се опита да се изправи отново, стоеше си там, където бе паднала.

Дънкан се изправи на крака, намери кърпата си и изтри потта от лицето си. Той чу меки стъпки зад гърба си и обърна глава. Беше водача.

– Всичко е наред, Сипар – каза той. – Можеш да престанеш да се тревожиш. Улучих я. Можем да се прибираме вече у дома.

Това бе дълго и трудно преследване. По-дълго, отколкото бе предположил. Но в края на краищата успя, а това бе по-важното. За сега реколтата вуа бе спасена.

Той напъха кърпата обратно в джоба си и се спусна полека надолу по склона, след което се заизкачва по насрещния баир. Достигна мястото, където Сита се бе строполила. Но освен три парчета разкъсана и смазана кожа и месо, лежащи на земята, наоколо нямаше нищо друго.

Дънкан се огледа и бързо вдигна пушката. Нервите му бяха изопнати до крайност. Огледа се наоколо, търсейки да долови и най-лекото движение, някаква сянка или цвят, които да не са сянка или цвят на храст, трева или земя. Но нямаше нищо. Само горещината звънтеше в тишината на следобеда. Не се усещаше и полъх от движение на въздуха. Но витаеше опасност – усещането за дебнеща го опасност стягаше врата му.

– Сипар! – прошепна възбудено той. – Внимавай!

Туземецът стоеше вцепенен, очите му бяха така извъртяни нагоре, че се виждаше само бялото, а мускулите на лицето му бяха опънати като стоманени въжета.

Дънкан се обърна, пушката бе почти на височината на рамото му, с ръка присвита в лакътя в готовност да приведе оръжието в действие за

части от секундата. Нищо не помръдваше. Нямаше нищо освен пустота, пустотата на слънцето и разпаленото небе, на тревата и орфаните храсти, на кафеникаво-жълтата земя, разпростряла се във вечността.

Стъпка по стъпка, Дънкан обиколи целия баир и накрая се върна на мястото, където завари туземеца. Приседнал на петите си той стенеше, полюшвайки се назад-напред с ръце, обхванали плътно талията, като че ли се опитваше да люлее себе си в нещо като въображаема люлка.

Човекът се доближи до мястото, където бе паднала Сита и повдигна едно по едно парченцата окървавено месо. Те бяха разкъсани от куршума му. Бяха меки и безформени. Колко странно, помисли си той. През всичките тези години на ловуване, на толкова много планети, никога не му се бе случвало куршум да откъсне парчета месо.

Той пусна обратно кървавите парчета в тревата и избърса ръцете си в панталона. Поокопоти се малко.

Не успя да открие никаква кървава дияра в тревата, а съвсем сигурно е, че когато едно животно получи дупка с такива размери в тялото си, то да остави дияра.

И както си стоеше там на хълма, с все още мокри и блестящи отпечатъци от окървавени пръсти върху тъканта на панталона, той за пръв път усети студената тръпка на страха, пипалата на който се протягаха към сърцето му.

Той се обърна, тръгна към туземеца, протегна ръка и го докосна с длан.

– Съвземи се! – заповяда му той.

Противно на очакванията му не последваха нито молби, нито ужас, нито треперене.

Сипар се изправи незабавно на крака, и сега стоеше и го гледаше с един особен блясък в очите.

– Да тръгваме – каза Дънкан. – Все още имаме малко време. Опитай се да намериш следата отново. Аз ще те прикривам.

Той погледна слънцето. До залеза оставаше час и половина, най-много два. Все още имаха някакъв шанс да се справят до настъпването на нощта.

На около половин миля разстояние от другата страна на баира, Сипар откри отново следата и те потеглиха напред, но този път се движеха по-предпазливо, защото всяка скала, всеки храст, всяка туйфа трева би могла да прикрива ранения звяр.

Дънкан усещаше, че нервите му са изострени и безжалостно се проклинаше за това. Неведнъж е бил натясно и преди. Нямаше нищо

ново за него. Нямаше никаква особена причина да се вълнува така. Ситуацията бе ужасна наистина, но той се бе срещал лице с лице и с потезки, но бе съхранявал спокойствие и бе успявал да победи. Всичко това се дължеше може би на надхвърлящите всякакво въображение легенди на първопроходците на космоса, които бе чувал за Сита – някакъв суверен брътвеж, бръщолевения всякакви, които се разпространяват по всички краища на космоса.

Той стисна пушката по-здраво и продължи.

Няма такова животно, увери себе си той, което да не може да бъде убито.

Половин час преди залез слънце той прекрати пресладването. Бяха стигнали до вирче с възсолена вода. Светлината скоро щеше да стане недостатъчна, за да може да се стреля. На сутринта щяха да хванат отново следата и по това време Сита щеше да бъде в по-неизгодно положение, щеше да бъде трудно подвижна, бавна и отслабнала след раняването. А можеше дори и да е умряла.

Дънкан събра съчки и накладе огън на завет в един гъсталак от трънени храсти. Сипар взе манерките и ги натопи дълбоко във вира, за да ги напълни. Водата бе възтопла и лоша на вкус, но бе сравнително чиста и ставаше за пиене, особено ако си жаден.

Слънцето се спусна зад хоризонта и тъмнината бързо се съгъсти. Те се запасиха с повече дървени съчки от храсталаците и ги натрупаха внимателно, за да им бъдат под ръка.

Дънкан бръкна в джоба си и извади малката торбичка с рокахомини.

– Вземи, – каза той на Сипар, – вечерята.

Туземецът протегна едната си ръка и Дънкан изсипа малко в оформената му като чашка длан.

– Благодаря ви, господине! – каза Сипар. – Благодаретелю.

Дънкан го погледна учуден. Трябваше му време докато разбере какъв туземецът искаше да му каже.

– Яж! – каза му той почти любезно. Не е много, но ще ти даде сила. А това, от което ще имаме нужда утре, е сила.

Благодетел, а? Опитва да го ласкае. Току виж след малко започнал да му хленчи да зарежат преследването и да се връщат към фермата.

Но ако се позамислиш малко по-сериозна над думите му, той наистина бе благодетел за тази компания от безполови скитници. Царевницата, с божията помощ, се развива добре на червеникавата и трудна за обработване почва на Леърд – хубавата стара царевница от Северна

Америка.

Там някъде, на земята с нея хранеха свинете и правеха хубави царевични питки за закуска, а тук, на Леърд, царевичната храна бе основна за тази шайка мързеливи маскари, които само това си знаят да гледат със солидна доза скептицизъм, с ококорени от учудване очи, тази неортодоксална идея, че някой би могъл да поеме грижата да отглежда посеви за храна, вместо да излизат и да си я вземат наготово.

Царевичната на Северна Америка, отглеждана редом с вуата на Леърд. И така си вървеше животът, нещо от една планета, нещо от втора, трета и по този начин бе изградена култура, която в края на краищата в следващите около хиляда години би могла да означава изграждането на един начин на живот с повече здрав разум и разбирателство, отколкото сега.

Той насипа малко рокахомини и в своята длан и прибра торбичката обратно в джоба си.

– Сипар!

– Да, господине?

– Ти не се изплаши днес, когато донаванът се опита да ни нападне.

– Не, господине. Донованът няма да ме нарани.

– Ти ми каза, че донаванът е табу за теб. Значи ли това, че ти по същия начин си табу за донавана?

– Да, господине. Донованът и аз сме израснали заедно.

– О! Така значи! – каза Дънкан.

Той пое с уста малко изпечена и смляна царевича, след което пийна глътка възсолена вода и започна да дъвче замислено смесената каша.

Би могъл да продължи да пита защо, как, къде и кога Сипар и донаванът са израснали заедно, но нямаше да има смисъл. Това бе точно този заплетен възел, в който Шотуел бе попаднал завинаги.

Убеден съм, каза си той, че тези малки гадини през повечето време си играят с нас.

Каква фантастична тайфа от шушумиги. Нито мъже, нито жени, само същества някакви. Те някога са били деца, въпреки че никога не са били бебета. Никога не са били по-малки от осем-девет годишни. А след като никога не са били бебета, то откъде, по дяволите се вземат тези осем-девет годишни деца?

– Навярно и разните други животни – продължи да пита Дънкан – като птици-кокилари, кресливци и други подобни, също израстват с вас.

– Точно така, господине.

– Нещо като спортни площадки, навярно – пошегува се Дънкан.

Той продължи да дъвче, взрян замислено в тъмнината отвъд трептящата светлина на пламъците.

– Има нещо в тръните, господине.

– Не чувам абсолютно нищо.

– Леко скимтене. Нещо тича там.

– Дънкан се вслуша по-внимателно. Това, което каза Сипар бе вярно. Множество дребни същества тичаха в гъсталака.

– Най-вероятно мишки – каза той.

След като изяде своето рокахомини, той глътна малко вода, пиейки я бавно на малки глътки, със затворена уста.

– Сега е твой ред да поспиш малко – каза той на Сипар, – а по-късно ще те събудя, за да дремна малко и аз.

– Господине, – произнесе Сипар, – аз ще стоя с теб до края!

– Добре – думите му стреснаха Дънкан, – много мило от твоя страна.

– Ще остана с теб до смъртта – гласът на Сипар прозвуча тържествено и сериозно.

– Не пресилвай нещата – каза Дънкан, взе пушката и се запъти надолу към вирчето.

Нощта бе спокойна, а усещането за пустота бе обхванало всяко кътче от пространството наоколо. Всепоглъщаща пустота, независимо от огъня, независимо от вирчето с вода и пълпещите в гъстаката мишеподобни животинчета.

А Сипар, той вече спеше, спеше дълбоко до огъня, свит на кълбо. Гол, с никакво оръжие до себе си, като голо животно, хуманоид по своята същност, но хуманоид с някакво тайно предназначение, което бе направо загадъчно. Разтреперан и изплашен тази сутрин, само като спомена Сита, той обаче изобщо не се поколеба при преследването. Изпадна в неопишуема паника там при баира, където бяха изгубили Сита. Сега пък е готов да продължи до смъртта.

Дънкан се върна до огъня и ръгна Сипар с върха на обувката си. Туземецът веднага се събуди.

– Чия смърт? – попита той. – За чия смърт говореше?

– Как за чия, за нашата, разбира се! – каза Сипар и заспа отново.

III

Дънкан не видя стрелата, само чу изсвистяващото и изсвирване и почувствува от дясната страна на врата си полъх, предизвикан от движението и, след което я видя да се забива в дървото зад него.

Той отскочи встрани и се прикри зад една купчина валящи се камъни, а палецът му почти инстинктивно постави предпазителя на пушката на автоматично. Той се приведе зад скупчениите камъни и се взря пред себе си. Нямахше нищо за гледане. Дърветата хула искряха от слънчевата светлина, в трънения гъсталак нямахше и следа от живот и единственото, което бе на крак, бяха три птици – кокиларки, крачеши важно на около четвърт миля от него.

– Сипар – прошепна той.

– Тук съм, господине.

– Тихо. Там има нещо.

Къде и какво? В очакване на нов изстрел, Дънкан потръпна, спомняйки си усещането за прелитащата покрай врата му стрела. Ужасен край! Да умреш неизвестно къде, в някакъв затънт край на вселената, със забита в гърлото ти стрела, със скован от страх туземец до теб, който само това и чака, да си тръгне към къщи веднага, при първа възможност.

Той нагласи отново предпазителя на пушката на единична стрелба, обиколи пълзешком купчината камъни и изтича към малката горица, разположена на върха на хълма. Като я доближи, той се прокрадна отстрани към мястото, откъдето предполагаше, че бе долетяла стрелата.

Той вдигна бинокъла и огледа околността. И пак не видя нищо. Каквото и да бе това, което бе стреляло по тях, то бе изчезнало.

Той се върна обратно до дървото, където стрелата все още стърчеше, с връх дълбоко забит в кората. Той сграбчи стрелата и я изтръгна.

– Можеш да излизаш, – каза той на Сипар. – Няма никой наоколо.

Стрелата бе невероятно недолялана. Неукрасената и с перо дръжка изглеждаше така, като да бе издялана изцяло от груб камък. Върхът и бе късче кремък, взет насуки от повърхността на земята или от някое изсъхнало речно корито и привързано непохватно към пръчката с лико от дървото хула.

– Позната ли ти е? – попита той Сипар.

Туземецът взе стрелата и започна да я разглежда.

– Не е на моето племе.

– Разбира се, че не е на твоето племе. Вашите не биха стреляли по нас. Питам те дали се досещаш на кое племе би могла да бъде.

– Много лоша стрела.

– Виждам. Но тя би могла да убие човек не по-лошо от която и да е друга, добре направена стрела. Интересува ме, дали ти е позната.

– Нито едно от племената не е направило тази стрела. – заяви Сипар.

– Дете, може би?

– Какво би могло да прави дете тук?

– Точно това се питам и аз, – каза Дънкан.

Той взе пак стрелата, постави я между палеца и показалеца си и я завъртя леко, като една ужасна мисъл глождеше мозъка му. Не, това не би могло да бъде. Прекалено е фантастично. Би трябвало слънцето да му е повредило мозъка, за да му хрумне изобщо подобна мисъл.

Той клекна и започна да копае земята с импровизирания връх на стрелата.

– Сипар, какво в действителност знаеш за Сита?

– Нищо, господине. Страхуваме се от нея и това е всичко.

– Назад ние няма да се върнем, така че, ако знаеш нещо, което би могло да ни бъде от полза...

Докъде я докара, почти го удари на молба. И до къде ще стигне по този начин? Що ли му трябваше изобщо да започва да го разпитва, помисли си той ядосано. – Не знам, – каза туземецът.

Дънкан захвърли стрелата настрани и се изправи на крака. Преметна в ръце пушката и каза:

– Да вървим.

Той гледаше след припкация отпреде му Сипар. Коварна малка гадина, помисли си той. Знае, но не казва.

Двамата едва се влачеха в горещия следобед. Беше много по-топло и по-сухо от предния ден, ако изобщо бе възможно. Въздухът сякаш бе напоен с тревога и напрежение. Не! Глупости! Пък и да съществуваше опасност, един истински мъж изобщо не би трябвало да и обръща внимание. Какъв мъж е той, ако се остави да стане жертва на някакво настороение, навън, в тази пустееща земя. Ако му се случи нещо, сам ще си е виновен.

Откриването на следите днес бе много по-тежко. Вчера Сита само бягаше право напред, избягвайки да попада пред очите им, опитвайки се да остане извън обсега на тяхното преследване.

- Какво има?
- Ето там. Скун.
- Нищо не виждам.
- Точно там, господине, зад реката.

Тогава и Дънкан го видя – лека омара с бронзова окраска на синия фон на пукнатината, носеща се надалеч и той вече наблюдаваше разпалването на бурята, едно потръпване на въздуха, което се усещаше почти като тътен.

Той гледеше омаян как стихията се носи по протежението на реката, как кипящата фурия унищожаваше гората. Нещо поразително стана, когато пресече реката. Тя за миг изглеждаше така като че се изправи като стълб нагоре, една сребристойбяла лента вода, струяща се към небето.

Скунът изчезна така внезапно, както се бе появил, но остави след себе си дълбоки рани от пораженията, които изпепеляващият му вихър бе нанесъл на гората.

Зикара го бе предупредил, още тогава, във фермата. „Сега е сезонът на скуна, – бе казал той – и ако човек бъде хванат от него, няма измъкване“.

Дънкан дълбоко пое въздух.

- Лошо, – каза Сипар.
- Да, много лошо.
- Удря бързо, без предупреждение.
- Какво ще кажеш за следите? – попита Дънкан. – Дали Сита...
- Сипар посочи с поглед надолу.
- Ще се справим ли преди настъпването на нощта?
- Мисля, че да.

Спускането бе много по-мъчително, отколкото предполагаша. На два пъти те тръгнаха надолу по лъжливи следи, които ги довеждаха до дъното на зейнали на стотина фута пропасти, след което трябваше мъчително да се изкачват нагоре и да търсят отново.

Те достигнаха подножието на един стръмен откос, когато започна да се смрачава и те побързаха, докато е още светло, да съберат съчки за огъня. Нямаше вода наоколо, но в манерките беше останоло нещо, с което трябваше да се задоволят. След оскъдната порция рокахомини, Сипар се сви на кълбо и мигновено заспа.

Дънкан седна, облягайки гърба си на един заоблен камък, който вероятно много отдавна се бе изтъркалял надолу по стръмния склон, а сега бе наполовина затрупан от камъни и пръст, които с годините се бяха свличали отгоре.

Изминаха два дни, помисли си той. Имаше изглежда зрънце истина в прошепваните от уста на уста по селищата легенди, че е напразно губене на време да бъде преследвана Сита, тъй като тя е неуловима.

Глупости, каза си той. Но все пак преследването се протакаше, Сита ставаше все по-изобретателна в прикриването на следите си. Къде ли се бе скрила от тях предния ден? А след това пък се опита и да се избави от тях? Но защо не се опита да направи това още през първия ден? И какво ли трябваше да очакват от нея на третия ден, сиреч утре?

Той поклати глава. Изглеждаше направо невероятно това, че едно животно с напредването на лова ставаше по-трудноуловимо. Но в случая като че ли ставаше тъкмо това. Всяко друго животно на нейно място би се уплашило, но тя не действуваше като подплашен звяр. Тя действуваше така, като че ли печелеше с времето разум и решителност и това бе някак обезпокояващо.

Далеч на запад, откъм гората се чу кикот на глутница кресливци. Дънкан опря пушката си на камъка и стана, за да сложи още дърва на огъня. Той се взря в тъмнината, вслушвайки се в гълчавата. Сбърчи лице в гримаса и прокара разсеяно пръсти през косите си. Той хранеше плаха надежда, че кресливците няма да ги доближат. По-добре би било човек да си няма работа с тях.

Зад гърба му едно камъче се отрони от склона, тупна леко на земята, изтърколи се до огъня и спря. Дънкан се обърна. Глупаво е, че се настанихме до склона, помисли си той. Ако някой голям камък се изтърти и изтърколи надолу, с нас е свършено.

Той стоеше и се вслушваше в нощта. Наоколо бе тихо и спокойно. Дори кресливците мълчаха в момента. Трябва да се стегне. Да се стресне само от едно търкулнало се камъче. Върна се до предишното си място и когато се наведе да вдигне пушката, чу началото на тътен. Светкавично се изправи, обърна се с лице към стръмния склон, който затулваше осеяното със звезди небе. Тогава внезапно тътенът нарастна!

С един скок той се озова до Сипар. Пресегна се, сграбчи го за ръката, дръпна го силно и го изправи на крака. Сипар отвори очи и запремигва на светлината на огъня.

Тътнежът се превърна в боботене, а боботенето достигна до бучене. Чуваха се тупкащите звуци на тежки камъни, които се търкаляха надолу на фона на по-мекия застрашителен шум от плъзгачи се надолу по-малки камъчета и пръст.

Сипар измъкна ръката си от Дънкановата и се гмурна в тъмнината. Дънкан бързо го последва.

Те бягаха, препъвайки се в нощта, преследвани от бученето на лавина от търкалящи се скални отломъци. Бученето прерасна в оглушителен грохот, изпълващ от край до край нощта.

Тичайки, Дънкан усещаше в гърба си бурния полъх на носещи се с грохот камъни, очаквайки всеки миг унищожавщото въздействие на разбиващ се в краката му и поглъщащ го потоп от камъни и пръст.

Издигналият се облак прах ги настигаше в техния бяг и те се спъваха, задушавани от него. В ляво един доста голям скален къс подскачаше някак неохотно.

Бученето спря. Можеше да се чуе само лекия шум от свличащи се надолу по склона по-дребни камъчета.

Дънкан спря да тича и се обърна бавно назад. Огънят бе загаснал, затрупан без съмнение от тонове камъни и пръст, стоварили се върху него, а светлината на звездите се замъгляваше от гъстия облак прах, вдигащ се към небето.

Той чу наблизко стъпките на Сипар и пипнешком го потърси около себе си, без да може точно да определи къде се намира. Когато откри туземеца, той го хвана за рамото и го притегли към себе си.

Сипар трепереше.

– Не бой се, всичко е наред – успокои го Дънкан.

И наистина всичко бе наред, вдъхна си увереност той. Все още имаше пушката си. Резервният барабан амуниции и ножа висяха на колана му, торбичката рокахомини бе в джоба му. Манерките бяха единственото, което бяха загубили, манерките и огъня. Ще трябва да се приютим някъде за през нощта, каза си Дънкан, доста кресливци шъкат наоколо. Той не одобряваше промъкналия се в душата му смут, нито пък страхът, загнездил се в дълбоко сърцето му.

Сипар го докосна леко по лакътя.

– Господине, можем надеждно да се скрием в онези тръни. Там ще бъдем в безопасност от кресливците.

Те с мъка пропъзляха в храстите, което бе истинско изтезание.

– Нали ти и кресливците сте табу, – каза Дънкан, припомняйки си думите на туземеца. – Как стана така, че започна да се страхуваш от тях?

– Преди всичко се страхувам за вас, господине. Пък и за себе си малко. Кресливците биха могли да забравят. Те могат да не ме разпознаят преди да е станало твърде късно. Тук е по-безопасно.

– Напълно съм съгласен с теб, – каза Дънкан.

Кресливците се приближиха и с дебнещи стъпки наобиколиха

гъсталака. Зверчетата душеха и дращеха с нокти по храстите, опитвайки се да ги достигнат, но накрая се отказаха и си отидоха.

На сутринта Дънкан и Сипар се изкатериха по склона, проправяйки си с мъка път през огромните камъни, скални отломъци и пръст, затруднили техния снощен бивак. Те се движеха, използвайки като ориентир пукнатината, прорязана от срутването, изкачиха се с мъка нагоре и накрая достигнаха мястото, откъдето срутването бе започнало.

Там те откриха голяма вдлъбнатина, в която бе лежал огромен камък, като земната маса около него е била внимателно изкопана така, че да е възможно само с един тласък да бъде изгъркалян надолу по склона към бивака.

И навсякъде наоколо бе осеяно с ясно очертаните следи от стъпките на Сита.

IV

Сега вече това бе нещо много повече от лов. Това бе нож, насочен право в гърлото, да убиеш или да бъдеш убит. Връщане назад вече не можеше да има. Преди това може би, но сега в никакъв случай. Това не бе вече спорт и нямаше да има пощада.

– Това е, което винаги ме е привличало – каза си Дънкан.

Той прекара ръка по цевта на пушката, вглеждайки се в преливащите отблясъци на полудневното слънце върху металната повърхност. Само още един изстрел, помоли се той. Дай ми възможност само за един изстрел по нея. Този път няма да сгреша. Този път няма да се посрамя и да оставя само няколко късчета окървавено месо и козина.

Той зажумя с очи в жарката мараня, която се издигаше над реката, гледайки Сипар, който вървеше приведен покрай реката.

Туземецът се изправи и се отправи към него.

– Преминала е реката, – каза той, – вървяла е нататък докъдето е могла, след което е преплувала отсреща.

– Сигурен ли си? Тя е в състояние да премине отгатык, за да ни заблуди, че е на другия бряг и след това да доплува обратно на този.

Той се взря в пурпурно-зелените дървета отгатык реката. Да се движат вътре в гората щеше да бъде адски трудно.

– Може да огледаме още веднъж, – съгласи се Сипар.

– Добре. Ти ще вървиш надолу по течението, а аз нагоре.

След около час те се върнаха обратно там, откъдето бяха тръгнали. Не бяха успели да открият никакви следи. Почти нямаше съмнение, че Сита бе преплувала реката.

Двамата стояха един до друг, загледани в гората.

– Ние отидохме твърде далеч, господине. Вие сте много смел, щом се осмелявате да преследвате Сита. Вие не се боите от смъртта.

Що за детински бръщолевения, страх от смъртта, каза си Дънкан. Освен това зависи кой как гледа на нещата. Аз, например, изобщо не възнамерявам да умирам.

Те се гмурнаха в потока. Дъното постепенно се снишаваше и трябваше да плуват не повече от стотина ярда. Когато стигнаха брега, те от малели се отпуснаха на земята.

Дънкан огледа пътя, който бяха изминали. На изток сипеят се очертаваше като тъмно-синьо петно на фона чистото бледосиньо небе. А на

два дни път от тук лежеше фермата и полето, засято с вуа, но те му изглеждаха неизмеримо далечни. Губеха се във времето и пространството, като че принадлежаха на друг свят, на друго съществуване.

Целият му предишен живот изbledня и изглеждаше някак незначителен и забравен, като че именно настоящето бе единственото, което има значение, а всички часове и минути до сега, всяко вдишване и издишване, всеки удар на сърцето, мигове на сън или бодрствование са били подготовка единствено за този единствен миг, тук при този поток, с пушката, сляла се сякаш в едно с ръката му и острата жажда за мъст, пронизваща мозъка.

Сипар се изправи и започна да броди покрай потока. Дънкан седна и го загледа.

Изплашен е до смърт, помисли си той, но все пак остана с мен. В оная първа нощ край огъня, той бе казал, че ще остане до смъртта си и сигурно ще го направи. На Дънкан му бе трудно да разгадае психиката на тези странни същества, начинът им на мислене, чувствата, които ги вълнуват, какви етични норми, какъв тип вяра и убеждения формират начина им на живот.

Най-лесното за Сипар би било да изостави следата и да се закълне, че не може да я намери. Дори още в самото начало можеше да откаже да тръгне. Въпреки страха си той все пак тръгна. Макар и неохотно, но бе вървял по следата. Без каквато и да е нужда от вяност и лоялност, той бе и верен, и лоялен. Но на какво всъщност бе верен Сипар? На него, инозецеа и нашественика, на себе си или може би, а това изглеждаше невероятно, на Сита.

Интересно какво ли си мисли Сипар за мен, запита се той, или може би по-точно какво аз трябва да мисля за него. Има ли някаква допирна точка помежду ни? Или сме обречени завинаги да останем чужди един на друг и разделени въпреки общата ни принадлежност към хуманоидите.

Дънкан постави пушката на коленете си, поглади я ласкаво, отстранявайки всяка пращинка от повърхността и. Тя бе неразривна част от него, инструмент на неговото безсмъртие, израз на предопределението му да проследи и убие Сита.

Само един шанс, молеше се той. Само една секунда, дори по-малко, за да успее да се прицели надеждно. Това е всичко, което искам, всичко, от което се нуждая, всичко, за което моля.

След това би могъл да се върне към дните, които бе оставил зад гърба си, към фермата и полето, към обвития в мъгла друг живот, от

който бе откъснат по такъв мистериозен начин, но който след време несъмнено щеше да придобие отново реален смисъл.

Сипар се върна.

– Намерих следата.

– Добре, – каза Дънкан и стана.

Те загърбиха реката и навлязоха в гората. Там жегата бе още безжалостна. Това бе някаква влажна, задушна горещина, която обвиваше плътното телата им като с мокро одеало.

Следите бяха необичайно ясни и отчетливи. Изглежда Сита бе променила намеренията си, решавайки да набира преднина без да използва тактиката на прикриване на следите си. Вероятно очакваше преследвачите и да загубят повече време около реката, надявайки се да увеличи дистанцията помежду им и да използва натрупаният запас от време за да може да подготви както трябва следващия си мръсен трик.

Сипар се спря и изчака Дънкан да го настигне.

– Бихте ли ми дали ножа си, господине?

– За какво ти е? – в гласа на Дънкан имаше колебание.

– Влезе ми трън в крака, – каза туземецът. – Трябва да го извадя.

Дънкан извади ножа от колана си, подхвърли му го, а Сипар се протегна и ловко го улови.

На устните му трепна лека усмивка и като гледаше Дънкан право в очите, туземецът преряза гърлото си.

V

Сега с положителност трябваше да се връща. Без водач нямаше никакъв шанс за успех. Шансовете бяха на страната на Сита, ако, разбира се, не бяха на нейна страна още от самото начало.

Неуловима ли е наистина Сита? Неуловима, защото интелигентността и растеше в критични обстоятелства! Неуловима, защото когато е натясно е способна да си измайстори лък и стрели, макар и примитивни! Неуловима, защото е способна да разработва тактически ходове, като например да изгъркала голям скален отломък през нощта върху своите врагове! Неуловима, защото един туземец, без да се замисли може да се раздели с живота си, за да я предпази.

Сита се оказа някакъв съвсем особен вид животно, което в кризисни моменти може да се променя, придобиващо разум, позволяващ му да развие способности да се справи с всяка новопоявила се ситуация и когато разумът вече не му е необходим, да се върне отново на нивото на безсъзнателното доволство! Какво благоразумие, помисли си Дънкан, това не би било лошо за когото и да е. Всеки да може да се освободи от безпокойството, раздразнението и неудовлетвореността си с освобождаването си от разума, тогава, когато той не ти е нужен. Но ти не си загубвал разума изобщо, той е там някъде, сигурно закътан така, че никой да не е в състояние да го достигне и да ти го отнеме, като огърлица или оръжие, които можеш да използваш, когато ти е нужно и да прибереш до момента, когато им дойде времето.

Дънкан се наведе и разбърка огъня с един прът. Пламъците лумнаха отново и искрите лумнаха отново в шушнешката тъмнина на дърветата. През нощта стана малко по-хладно, но влагата все още го мъчеше и човекът се чувствуваше неуютно и на душата му бе тревожно.

Дънкан повдигна лицето си нагоре и се взря в изпъстрената с искри тъмнина. Звездите не се виждаха поради гъстия листак над главата му. Звездите му липсваха. Той се чувствуваше значително по-добре, ако погледнеше към небето и ги видеше там.

С настъпването на деня трябваше да се върне във фермата. Но той не можеше да вече да се откаже от този лов, колкото безразсъдно и невъзможно да бе да продължи.

Той не можеше да спре! През тези три дни той бе приел предизвикателството, поставил си бе цел и бе уверен, че когато утрото настъпи,

ще продължи напред. Това, което го предизвикваше, не бе нито омразата, нито отмъщението, не дори ловната страст, която подтиква мъжете да убиват онова, което е по-едро, по-силно и по-неуловимо, онова, което никой друг мъж преди тях не е успял да постигне. Това по-скоро бе някакво фатално сливане на съществуването на Сита с неговото собствено.

Той се протегна, взе пушката и я постави в skutа си. Цевта и матово проблясваше на трептящата светлина на огъня и той прокара ръка по приклада, както някой друг мъж би погалил шията на жена.

– Господине, – произнесе някой.

Това бе произнесено толкова меко, че той не се изплаши, пък и за момент бе забравил, че Сипар бе умрял – с усмихнато лице и с прерязано гърло.

– Господине?

Дънкан настърхна.

Сипар бе мъртъв и наоколо нямаше жива душа – и все пак някой му говореше, а само едно същество в тази пустош бе способно на това.

– Да, – каза той.

Той не смееше да помръдне. Седеше си просто така, с пушка в skutа.

– Знаете ли коя съм аз?

– Предполагам, че си Сита.

– Вие се държахте достойно, – каза Сита. – Представихте се великолепно като ловец. Защо не се откажете и се върнете там, откъдето дойдохте? Уверявам Ви, това няма да е безчестие за Вас. А аз ви обещавам да не Ви причиня зло.

Тя бе някъде там пред него, там в хрусталака зад огъня, каза си Дънкан. Трябваше да я остави да продължи да говори, за да може да определи точното и местонахождение.

– Защо трябва да се отказвам? – попита той. – Ловът не е приключил, докато ловецът не улови това, което преследва.

– Аз мога да те убия, – каза Сита. – Но не искам да убивам. Това ми причинява болка.

– Много си чувствителна, – каза Дънкан.

Хвана се на вдицата! Сега той знаеше точно къде е. Можеше дори да си позволи леко да се пошегува. Палецът му леко се плъзна по метала, като дръпна предпазителя на автоматично. Той сви леко краката си под себе си така, че да може с едно единствено движение да се изправи и да стреля.

– Защо ме преследвате? – попита Сита. – Вие сте чужденец в моя свят и нямате право на това. Разбира се това не ме засяга, намирам го дори възбуждащо. Ако искате можем да го повторим. Някой ден, когато бъда готова, мога да Ви се обадя да устроим пак едно преследване.

– Защо не, – каза Дънкан, изправи се и натисна спусъка. Оръжието затанцува в безумна ярост, от дулото му лумнаха пламтящи езици, сеещи градушка от ненавист и смърт, свистяща злостно в шубрака.

– Винаги съм на твое разположение, когато пожелаеш, – крещеше Дънкан ликуващ. – Ще дойда и ще те преследвам. Ти само дай знак и аз ще бъда по дирите ти. Дори може и да те убия. А как ти се харесва това, глупава катуно?

Той продължи да натиска спусъка леко приведен, за да не излитат куршумите прекалено високо, за да реже техният откос ниско над земята. Стреляйки, Дънкан често местеше дулото насам-натам, за да обхване по-голяма площ. Ако не успее и този път, нямаше да си го прости!

Магазинът се изпразни и ожесточеното тракане се прекрати. Леката миризма на барут, която се стелеше в светлината на огъня, бе като парфюм за ноздрите му. Той чу как хиляди малки крачета изтопуркаха в храстите, като хиляди подплашени мишлета при бедствие.

Дънкан смени празния пълнител с резервния. След това грабна една горяща главня от огъня и я размаха силно, докато не лумна с ярък пламък като факла. Стиснал в една ръка пушката, и с факела в другата, той се втурна в храстите. Стотици дребосъчета тичаха, спасявайки се от него.

Той не намери Сита. Намери само обезобразени храсти и разорана от куршумите земя, а също така пет парчета окървавено месо и кожа, които донесе със себе си при огъня.

Страхът, който до сега спазваше определена дистанция, изпълзя от тъмнината след него.

Той остави пушката така, че да може лесно да я достигне и постави петте кървави къса месо на земята близо до огъня, като се опита с треперещи пръсти да възстанови формата, която са имали преди куршумите да ги поразят. Отлично, помисли си той с жестока ирония, защото те нямаха никаква форма. Те са били части от Сита, а човек навярно трябва да убива Сита инч по инч, не с един единствен изстрел. Първия път успя да откъснеш фунт месо, следващия още фунт или два и ако изпразниш достатъчно олово в нея, можеш да я окастриш до достатъчно малки размери, за да можеш да я убиеш, пък и това не е сигурно.

Той се страхуваше. Бе позволил на страха да се промъкне в него и

сега стоеше клекнал край огъня, гледаше треперещите си пръсти и трябваше здраво да стисне челюсти, за да прекрати тракането на зъбите си.

Страхът все повече и повече го обземаше с всяка измината минута. Той бе взел няколко стъпки преднина, когато Сипар пререза гърлото си. Защо, за Бога, този проклет луд бе направил това? Нямаше никакъв смисъл да го прави. Когато си мислеше за лоялността на Сипар, той бе отхвърлил като абсурдно предположението, което тогава му се стори невъзможно. По някаква неясна причина, непонятна за човека, това предположение се оказа вярно. Да, колкото и да бе абсурдно, лоялността на Сипар, бе лоялност към Сита.

Но каква бе ползата да се рови във всичко това и да търси някакъв смисъл? По човешката логика нищо от това, което се бе случило, нямаше абсолютно никакъв смисъл. Би ли могъл здравият разум да даде обяснение как е възможно едно животно, което преследваш, изведнъж да ти заговори, макар че това до известна степен съвпаднаше с предположението му, че Сита придобива разум в критични ситуации.

Приспособяване в прогрес, доведено до съвършенство, което може да достигне до способност за общуване. Но дали способностите на Сита да се приспособява не са започнали да намаляват? Дали не бе достигнала границата на своите възможности? Може и да е така, помисли си той. Тя бе започнала да печели играта. Самоубийството на Сипар, въпреки случайния си характер имаше отенък на достигнало крайна степен отчаяние. Дори и разговора на Сита с него, опитът и да преговаря, също съдържаше нотка на слабост.

Опитът и със стрелата се провали, провали се и срутването, същото се получи и със смъртта на Сипар. Какво щеше да предприеме Сита следващия път? И дали изобщо щеше да предприеме нещо?

Утре ще разбере. Утре той ще продължи напред. Път за отстъпление вече нямаше. Твърде много се бе увлякъл. Ако сега се откаже, винаги ще го гложди мисълта, дали в следващите час-два не би успял да я победи. Имаше прекалено много въпроси и мистерии. Залогът отдавна надхвърли десетте реда вуа.

Утрешният ден може би щеше да внесе яснота по този въпрос, да прогони ужасния страх, който вървеше по петите му и да внесе спокойствие в душата му.

Както се бе замислил усети как едно от парченцата месо в ръцете му внезапно започна да оживява и да придобива форма под свитите му пръсти.

Затаил дъх, Дънкан се неведе, не вярвайки на очите си. Той не

искаше, дори безумно се надяваше това да се окаже заблуда. Но нямаше никаква грешка. Оживяващата форма бе пред очите му и това не можеше да се отрече. По някакъв начин то приемаше своята естествена форма на бебе-кресливец, не точна бебе, а един съвсем малък кресливец.

Дънкан се изпоти. Той приседна и изтри о земята кървавите си пръсти. Опита се да си представи каква форма би приело всяко от останалите край огъня парчета, но не успя. Бяха прекалено разкъсани.

Той ги взе и ги хвърли в огъня, взе пушката си, обиколи огъня и седна с гръб към дървото, поставяйки пушката на коленете си.

Топуркането на малките крачета, сети се той изумен, подобно на стремителен бяг на хиляди заети мишки. Беше го чул два пъти, в онази първа нощ в хрусталаците край вира и отново тази нощ.

Какво е в действителност Сита? В никакъв случай не онзи примитивен хищник, за каквото я бе смятал.

Животно-мравуняк? Или пък животно-стопанин? Нещо, което може да приема най-различни форми?

Шотуел, който е майстор на подобен вид дедукция, би бил в състояние да направи по-точен извод, може би. Но Шотуел не беше тук. Той беше във фермата и най-вероятно вече много се безпокоеше от пропадането на Дънкан.

Първият лъч на зората започна да се процежда през листата и това не бе ослепителната, чисто бяла светлина на откритото плато, осеяно с трънени храсти, а омекотената, опушено-зелена светлина, хармонираща с буйната растителност.

Нощните шумове отмираха постепенно, отстъпвайки място на дневните: жуженето на невидими насекоми, крясъците на скрити птици, а някъде надалеч се чуваше звук, подобен на търкаляща се бъчва.

Леката прохлада на нощта се разсейваше бързо и горещината ставаше все по-нетърпима. Задушна, безжалостна горещина, която вече трептеше във въздуха.

Движейки се в кръг, Дънкан се натъкна на следите на Сита на не повече от стотина ярда от бивака.

Звярът се движеше бързо. Следите бяха дълбоки и на голямо разстояние едни от други. Дънкан ги следваше на безопасно разстояние. Изкушаваше го мисълта да се затича, да я настигне, толкова ясни и пресни бяха следите, като че го примамваха да ги следва.

Има нещо нередно, каза си Дънкан. Прекалено свежи, прекалено ясни, почти като че ли животното бе положило специални усилия човекът да не ги изгуби.

Той спря, притаи се зад едно дърво и започна да изучава лежащите пред него следи. Ръцете му, които държаха пушката бяха прекалено напрегнати, а тялото му бе изопнато като струна. Той си наложи да диша по-бавно и по-дълбоко. Трябваше да се успокои. Трябваше да се отпусне.

Следите пред него представляваха четири животински отпечатак, следвани от дълъг колкото един скок интервал, след това още четири следи, а в промеждутъка горският терен бе чист и равен.

Прекалено равен може би. Особено третия откъм него. Някак изкуствено гладък, като че ли някой бе изгладил специално земята с ръка, за да я направи по-малко подозрителна.

Дънкан пое дълбоко дъх.

Капан!?

Дали не беше само игра на болното му въображение?

Но ако това беше капан, той щеше да попадне в него, ако бе продължил напред, както беше започнал.

Около него зрееше странно безпокойство и той изостри сетивата си, очаквайки френетично да открие ключа към загадката.

Той се изправи и се отдалечи от дървото с готово оръжие. Какво великолепно място за поставяне на капан, помисли си той. Всеки би съредоточил вниманието си върху следите, а не върху пространството помежду им, защото обикновено това пространство е неутрална земя, напълно безопасна да стъпиш върху нея.

О, каква умница си ти, Сита! Колко си мъдра!

Сега той вече знаеше какво предизвиква безпокойството му. Това бе чувството, че някой го наблюдава.

Някъде там, отпред Сита се бе притаила, наблюдавайки и изчакайки, с ликуваща усмивка.

Той се приближи бавно до третия отпечатък от стъпки и се убеди в правилността на предположението си. Малкото пространство пред очите му бе прекалено гладко, много по-гладко, отколкото трябваше да бъде.

– Сита! – извика той.

Гласът му прозвуча изненадващо високо и за самия него.

След малко той разбра защо гласът му прозвуча толкова силно.

Това бе единственият звук наоколо!

Гората изведнъж бе потънала в тишина. Насекомите и птиците бяха замлъкнали, даже и онова същество там далеч с глас като търкаляща се бъчва също бе притихнало. Дори листата бяха спрели да шумолят и

висяха някак безжизнено на своите клони.

Наоколо витаеше усещането за гибел и смърт, а зелената светлина изведнъж бе придобила бронзов отенък. Цареше безмълвие.

Дънкан панически се огледа. Нямаше къде да се скрие.

Скунът налетя преди да е направил и крачка и стихииите стремително се развихриха. Въздухът бе задръстен с летящи листа и камъни. Дърветата пукаха, чупеха се, мятаха се във въздуха. Вихърът повали Дънкан на колене. Той се помъчи да се изправи, припомняйки си с неподозирана яснота врящата фурия на стихииите, лудия водовъртеж на бронзовата мъгла и мятащите се като във въртоп дървета, които бе наблюдавал вчера.

Той успя да се изправи наполовина, но се препъна, дращейки по земята, опитвайки се да се изправи отново, докато в главата му един настойчив глас му крещеше да бяга, а друг глас го съветваше да си лежи на земята и да се зарови колкото може по-добре.

Нещо го блъсна отзад и той се просна на земята, затискайки пушката под себе си. При падането силно удари главата си, всичко се завъртя пред очите му, а лицето му се покри с кал и разпокъсани листа.

Опита се да изпъзли, но не успя, защото нещо бе заклешило глезена му и го притискаше към земята. Той задраска с трескави пръсти, опитвайки се да изчисти мръсотията от лицето си, плюейки с отвращение.

Във въртящия се пред очите му свят, той забеляза нещо тъмно и възпълно да се носи право към него. Той с изненада установи, че това е Сита и съобрази, че само след секунда тя ще се стовари върху него.

Той закри лицето си със свита в лакът ръка, за да смекчи удара от носещата се като вихър Сита.

Но тя не стигна до него. На по-малко от ярд от Дънкан земята се разтвори и я погълна.

Вихърът престана също така внезапно, както бе започнал. Листата увиснаха безжизнено, а горещината отново смазваше всичко. Скунът налетя, удари и отмина.

Само няколко минути, а може би и секунди и за толкова малко земята бе изравнена, а изтръгнатите дървета, лежаха натрупани накуп.

Дънкан се повдигна на лакът и се опита да разбере какво се бе случило с крака му. Той видя, че е притиснат от едно повалено дърво.

Няколко пъти направи опит да го измъкне. Безсмислено. Кракът му бе хванат като в капан от два клона, забили се в земята и ключващи прав ъгъл помежду си.

Кракът му за сега не бе наранен, но Дънкан изобщо не го усещаше.

Той се опита да раздвижи пръстите, но не усети нищо.

Избърса потта от лицето си с ръкава на ризата и се опита да се пребори с паниката, надигаща се в него. Най-лошото нещо, което може да се случи на човек в неговото положение е да се остави на паниката да го победи. Това, което трябваше да направи беше да се опита да прецени ситуацията, да намери най-правилния изход от положението и след това да се опита да го осъществи.

Дървото изглеждаше тежко, но той ще се опита да се справи с него, макар че съществуваше опасност при превемстването ствола да се забие още по-дълбоко и да смаже крака му. В момента двата клона, захванали като вилица глезена му не позволяваха на дървото да се стовари с цялата си тежест върху него.

Най-доброто, което можеше да направи, реши той, е да издълбае земята под крака си и да се опита да го измъкне.

Той се извърна и започна да копае земята с пръстите на едната си ръка. Но под тънкия хумусен слой той се натъкна на твърда каменна порода и пръстите му безпомощно се плъзнаха по нея.

С голяма тревога той започна да изследва земята, изравяйки хумуса. Нямаше нищо друго освен скали – някакъв отдавна заровен камък, чийто връх лежеше непосредствено под почвения слой. Кракът му бе хванат като в капан между тежкото дърво и масивния камък и сигурно заклещен от клоните, спускащи се от двете страни на камъка и забити дълбоко в земята.

Той се облегна назад върху лакътя си. Очевидно не ще може да направи нищо с дълбоко заровения камък. Това, което би могъл да се опита да направи, за да реши своя проблем, бе да се опита да отстрани дървото.

За да успее да отмести дървото щеше да има нужда от лост, и той имаше хубав, як лост – своята пушка. Срамно е, помисли си той с кисела гримаса, да използва оръжието си с такава цел, но нямаше избор.

Той работи около час, но без успех. Дори използвайки пушката като лост, той не успя да отмести дървото.

Облегна се назад победен, дишайки тежко, облян в пот.

Той зажумя от силната слънчева светлина.

Е, добре, Сита, помисли си той, в края на краищата ти спечели. Но трябваше скуна да се намеси. С всичките си трикове ти не успя да направиш нищо, докато...

Тогава той изведнъж се сети.

Изправи се бързо.

– Сита! – извика той.

Сита бе паднала в дупката, която се бе отворила в земята. Дупката бе на разстояние около една ръка от него и малки камъчета от ръба и все още се ронеха долу.

Дънкан силно протегна тялото си, простряно върху земята и погледна в дупката. Там, на дъното, бе Сита.

Това бе първият път, в който той бе имал възможност да я разгледа както трябва. Невероятно същество, тя бе като скроена от парчета с най-различна форма. На пръв поглед изглеждаше като нещо напълно нефункционално, по-скоро камара парцали захвърлена на земята, отколкото животно.

Направи му впечатление необичайната форма на дупката. Доста хитроумно конструирана яма, горната част на която бе четири фута в диаметър, който се увеличаваше около два пъти надолу и след това пак се стесняваше. По форма наподобяваше бутилка, със скосени в горната си част стени, така че всеки, който падне вътре, да не може да се измъкне. Всеки, попаднал в тази яма, оставаше неин пленник завинаги.

Именно това бе лежало под необичайно гладката повърхност, разделяща отпечатъците от стъпките на Сита. Животното бе работило усилено през цялата нощ, за да я изкопае, след това бе пренасяло изкопаната пръст надалеч от ямата. Накрая бе изградило тънкия маскировъчен слой отгоре. Свършвайки си работата, то се бе върнало обратно, за да остави следите, отчетливи и ясни, предназначени да го заблудят и се бе скрило, за да наблюдава резултатите от упорития си и таен труд, за да види как движещият се по следите и човек ще попадне в ямата.

– Хей, приятелко, – викна Дънкан. – Как си?

Сита не му отговори.

– Скъпа приятелко, – продължи той, – винаги ли си живяла в подобен лукс?

Но Сита пак не отговори.

Нещо подозрително се извършваше с нея. Тя като че ли се разпадаше на части.

Дънкан наблюдаваше очарован и ужасен как Сита се разпада на хиляди движещи се клъбца, които се разтичаха и се закатериха нагоре по хлъзгавите стени на ямата, но се сгремолясваха надолу придружени от пясъчен дъжд.

Някъде по средата на припкащите кълбенца имаше нещо крехко, приличащо досущ на скелет, нещо което пулсираше с пулса на живота, светейки с равномерна виолетова светлина.

Писукащите дребосъчета препусаха по ямата с леко тупуркане на припкащите си крачета и едва когато очите на Дънкан привикнаха към сумрачната тъмнина на ямата, той можа да различи формите на някои от тях. Там имаше малки кресливици, донаванчета, птичета-триони, дяволчета-убийци и други подобни.

Дънкан закри очи с ръка, след което пак ги откри. Малките личици бяха все още там. Те гледаха нагоре към него, като че го молеха за нещо, със светещи бели зъбки и въртящи се белтъци на очите.

Повдигаше му се, в стомаха си усети кисело-горчивия вкус на напирашо отвращение, но той бързо го подтисна, спомняйки си първия ден във фермата, преди да предприемат преследването.

„Аз мога да преследвам всичко освен кресливици, донавани, дълго-рози и птици-кокилари“ – бе казал Сипар тържествено, – „те са моите табута“.

И Сипар бе тяхно табу, той не се страхуваше от донаваните. Само че Сипар бе обхванат от нещо като страх от кресливиците тогава през нощта, тъй като, както каза туземецът, те биха могли и да забравят.

Да забравят какво?

Да забравят майката – Сита? Да забравят пъстрото котило, в което бяха прекарали своето детство?

Това бе може би единственото обяснение за припкащите в ямата животинки и извън всяко съмнение, това изцяло обясняваше загадката, с която Шотуел напразно си блъскаше главата от толкова години.

Странно, каза си той. Добре де, може и да е странно, но какво значение има, щом върши работа. Така че жителите на планетата бяха безполови, защото полът не им бе необходим – и какво лошо имаше в това. А освен това, каза си Дънкан, това им спестяваше много вълнения. Няма семейни кавги, никакви любовни триъгълници, нито борба за самката. Вярно е, че това ги лишава от много вълнуващи преживявания, но в замяна им дава съвършено спокойствие.

И тъй като няма пол, Сита е един вид планетарната майка – даже нещо много повече от майка. Сита най-вероятно бе баща-майка, инкубатор, дойка, учител и много други неща събрани на едно място.

В повечето случаи това е за предпочитане, помисли си той. Естественият отбор отпада, екологията може да бъде контролирана в значителна степен и даже мутациите могат да бъдат предмет не на проста случайност, а направлявани целенасочено.

Благодарение на това се получава едно планетарно единство, непознато на нито един от другите светове. Всеки на тази планета е в

родствени връзки с останалите. Това бе планета, на която човекът или който и да е друг чужденец трябва да се научи да действа по-предпазливо. Защото не е изключено, при непредвидени обстоятелства да влезе в стълкновение с една действаща с обединени усилия планета, всички форми на живот на която се сплотяват срещу нашественика.

Щъпукащите нагоре-надолу по ямата дребосъчета накрая се предадоха; върнаха се обратно, всяко на своето място, скупчвайки се около пулсиращия скелет и Сита отново придоби първоначалния си облик. Също като че ли, помисли си Дънкан, кръвта, нервите и мускулите след кратка почивка се бяха върнали отново към първоначалната форма на звяра.

– Какво ще правим сега, господине?

– Ти би трябвало да знаеш по-добре, – каза и Дънкан, – ти си тази, която изрови ямата.

– Първо се разпаднах, – каза Сита, – една част от мен изкопа ямата, а другата част, която остана горе, ме измъкна, когато работата бе свършена.

– Удобно, – изръмжа Дънкан.

Наистина голямо удобство. Това се бе случило и когато той бе стрелял по Сита, тя се бе ладделяла на съставните си части и изчезвала. И в онази нощ край вира тя го бе шпионирала пак под формата на всичките свои отделни части, безопасно скрита в храстите.

– Ти си в безизходно положение, същото е и с мен, каза Сита. – И двамата не можем да се измъкнем и ще умрем тук. Това е естествен завършек на нашата връзка. Не мислиш ли и ти така?

– Аз ще те измъкна, – каза Дънкан уморено. – Не воювам с деца.

Той придърпа с болка пушката към себе си и откачи ремъка и от ствола. Внимателно спусна оръжието за ремъка, все още прикрепен за дулото надолу в ямата.

Сита се изправи на задните си лапи и го хвана с предните.

– А сега полека, – предупреди я Дънкан. – Много си тежка и не съм сигурен дали ще мога да те удържа.

Но той нямаше от какво да се безпокои. Малките се отделиха и с мъка се закатериха нагоре по пушката и ствола. Те достигнаха протегнатите му ръце и заприпкаха нагоре по тях, дращейки с нокти. Малки ухилени кресливици, комични птици-кокилари и големи колкото мишки дяволчета-убийци, които се зъбеха насреща му, катерейки се нагоре. И малки захилени бебета-гуземчета, почти вече деца, малки копия на напълно-израснали хуманоиди. И фаталните донавани също подскачаха

бързо нагоре.

И накрая Сита, така смалена, станала почти като скелет на пуйка за празника на Благодарността, дори и по-малка, се изкатери непохватно по пушката и ствола към своята безопасност.

Дънкан изтегли пушката, изви се и седна.

Пред погледа му Сита отново се събра.

Той наблюдаваше очарован как неспокойните малки същества, тези миниатюрни представители на живота на планетата се тълпяха и гъмжаха като пчелен кошер, като всяко заемаше точно съответстващото му място, формирайки животното като цяло.

И сега Сита бе завършена. Тя наистина не беше много голяма, не по-голяма от лъв.

„Тя е толкова малка, съвсем млада...“

Съвсем младо котило, почти кърмачета, ако думата кърмачета можеше изобщо да се употреби в случая и то с грубо приближение. Сита щеше да расте с месеци и години заедно с растежа на всяко отделно свое дете, докато станеше исполински голяма.

Тя стоеше тук, гледаше Дънкан и дървото, което го бе притиснало.

– А сега можеш да ми направиш и ти една услуга като отместиш дървото, тогава между нас двамата ...

– Много лошо, – каза Сита, обърна се и побягна.

Той я гледаше как се отдалечава.

– Хей, – извика той.

Но тя не се спря.

Той грабна пушката и я вдигна почти до рамото си, когато се сети, че е абсолютно безполезно да стреля по Сита.

Той остави пушката на земята.

– Мръсно, неблагоприятно, измамно, ...

Той спря. Какъв смисъл имаше да се ядосва. Когато си натясно трябва да направиш всичко, което можеш. Да обмислиш проблема, да набележиш най-подходящите пътища за разрешаването му, но в никакъв случай не трябва да се паникьосваш.

Той сложи пушката в скута си и започна да закачва ремъка и тогава видя, че цевта бе натъпкана с пясък и пръст.

Той се вцепени за момент, като си помисли какво щеше да стане, ако бе изпълнил намерението си да стреля по Сита. Така натъпкана, пушката щеше да експлодира в ръцете му.

Той бе използвал пушката си като лост, нещо което не биваше да се прави с оръжие, защото бе най-сигурния начин то да бъде погубено.

Дънкан потърси наоколо, намери едно клонче и започна да мушка с него в запушеното дуло, но пръстта бе така плътно натъпкана навътре, че усилията му се оказаха напразни.

Той захвърли клончето и започна да търси друго, по-здраво, когато усети някакво движение в разположените в съседство храсти. Той се взря по-внимателно, но не откри нищо подозрително и започна отново да търси. Намери един по-здрав клон и тъкмо започна да чисти дулото с него, когато отново му се мярна нещо.

Обърна се. На не повече от двадесет фунта от него бе приклепнал един кресливец с увиснал език и ухилено лице.

Точно в края на туфата храсти се бе разположил и друг, там където бе усетил движението за пръв път. Той усещаше присъствието и на други, чуваше незабележимото им движение. Всред бъркотията на нападащите дървета той чуваше топуркането на техните крачета.

Палачите се появиха, помисли си той.

Сита не си бе губила времето напразно.

Той вдигна пушката, потупа чевръсто цевта и о падналото дърво, опитвайки се да изчисти отвора от задръстването. Но положението не се промени, цевта си остана запушена.

В края на краищата нямаше никакво значение, щеше да стреля каквото и да се случеше и да приеме съдбата си такава, каквата е. Той нагласи управлението на автоматично и вдигна дулото.

Вече шест креслиници се хилеха насреща му и не бързаха да предприемат каквото и да било. Той им беше сигурен. Щеше да си остане на мястото, когато и да се решат да го нападнат.

Той усещаше и множество други, скрити в храстите. Бяха го обкръжили отвсякъде. Само да тръгнат и с него беше свършено.

– Няма да ви се дам лесно, джентълмени, – каза им той.

Учуди го спокойствието, което го бе обхванало. Сега, когато карти-те бяха свалени разсъдъкът му бе станал хладен и пресметлив. Това трябваше да се очаква.

Преди време често си бе мислил как ли би се чувствувал човек, ако се изправи лице с лице срещу пробудилата се и обединена за съвместни действия планета. Може би точно това в миниатюра ставаше сега с него.

Вероятно Сита бе разпратила навсякъде заповедта: „Този човек там трябва да бъде убит! Идете и го направете!“

Сигурно е точно така, защото Сита е могъща. Тя е съзидателната жизнена сила, създаваща и повеляваща, хранилище на жизнения потенциал. Жизнените процеси на планетата са изцяло зависими от нея.

Тя не е единствената, разбира се. Вероятно планетата бе разделена на семейни райони с планетарни сфери на влияние и отговорност, като всяка една от тях притежава върховно могъщество в своя собствен район.

Монизъм, помисли си той с кисела усмивка, монизъм достигнал съвършенство.

Ако човек се замисли обективно, това не бе чак толкова лоша система. Но обстоятелствата, в които се намираше той не му позволяваха да бъде обективен.

Кресливците бавно стесняваха кръга около него като леко повдигаха и изтласкваха задничетата си напред.

– Няма да ви позволя да ме доближите, чудовища, – изкрещя Дънкан. – На не повече от два фута, ей там, до скалата, и ще си получите дозата смърт.

Той би се справил успешно с шест от тях, разбира се, но изстрелите сякаш да бъдат сигнал за генерално настъпление на останалите, които се криеха по храстите.

Ако бе свободен, ако бе на крака, би могъл и да се справи. Но така прикаван нямаше никакъв шанс. Всичко щеше да приключи за по-малко от минута след като откриеше огъня. Това бе времето, което, по негова преценка щеше да може да издържи.

Шестте животинчета се примъкнаха по-плътнo до него и той вдигна пушката.

Но те изведнъж се заковаха на място и не мръднаха повече. Ушите им се повдигнаха леко, като че ли се вслушваха в нещо и усмивката изчезна от лицата им. Започнаха неловко да се въртят неловко придобиха виновен вид и се отдалечиха бързо, скривайки се от погледа му.

Дънкан наостри уши, но не можа да чуе нито звук.

Отсрочка, помисли си той. Но до кога? Нещо ги бе изплашило, но всеки те момент можеха да се върнат. Трябваше да се маха от тук и то колкото може по-бързо.

Ако намери по-дълъг лост ще може да премести дървото. Имаше един клон, стърчащ откъм върха на поваленото дърво, който беше напълно подходящ за целта. Диаметърът му бе почти четири инча в основата си.

Дънкан измъкна ножа от колана си и го погледна. Прекалено малък е, помисли си той, за да може да отсече четириинчов клон, но това бе всичко, което притежаваше.

Когато човек е в безнадеждно положение, когато целият му живот

зависи от това, нямаше място за колебание. Той се опита да достигне мястото, където клонът стърчеше от дървото. Като изви тялото си притиснатият крак изрази протест чрез внезапна остра болка. Той стисна зъби и се отгласна още малко нагоре. Болката преряза крака му отново, а той бе все още на инчове от клона.

Направи още един безуспешен опит и се отказа. Лежеше запъхтян на земята и мислеше.

Оставаше му само едно. Трябваше да се опита да направи бразда в ствола на дървото точно над крака си. Това бе почти невъзможно, защото да се реже обвития с листа и твърди жили ствол бе предварително обречено на неуспех.

Друг изход бе да отреже крака си, но това бе още по-невъзможно. Щеше да загуби съзнание преди да е свършил работата докрай.

Той знаеше, че всичко е безполезно. Не можеше да направи нито едното, нито другото. Не можеше да направи абсолютно нищо.

Той щеше да си стои тук и да умре. Там, във фермата след ден-два Шотуел щеше да организира търсене. Но Шотуел нямаше да може никога да го намери, а кресливците по залез, ако не и по-рано щяха да се върнат.

Той се изсмя рязко и гърлено – смееше се на себе си.

Сита го бе победила. Тя се бе възползувала от човешката слабост, за да спечели и след това пак се бе възползувала от същата тази човешка слабост, за да си отмъсти с ярост и злоба.

Какво можеше да очаква в края на краищата? Не може да се иска от Сита да има етика като човешката. Понякога и човешките постъпки могат да изглеждат в очите на някой иноземец алогични и неблагодарни.

Той отново потърси клонче и поднови чистенето на отвора на цевта на пушката.

Някакво изтрещяване го сепна. Когато се обърна, видя Сита. Зад нея гордо пристъпваше един донаван.

Дънкан запокити клончето и вдигна оръжието.

– Не! – извика Сита остро.

С тежки стъпки донаванът се насочваше право към него и Дънкан усещаше как кожата на гърба му настръхва. Гледката бе ужасяваща. Нищо не бе в състояние да устои пред това животно. Кресливците се обръщаха и побягваха, щом го чуеха на десетки и повече мили разстояние.

Донаванът е бил наречен така на първия човек, за когото се знаеше, че е бил убит от него. А той е бил само един от многото. Списъкът на жертвите на звяра бе дълъг и не е чудно, мислеше си Дънкан. За пръв

път го виждаше толкова отблизо и се вледени от страх.

Донаванът представляваше странна смесица от слон, тигър и мечка гризли. Козината му бе напълно като на гризли. Той бе най-жестокият изстребител, пръквал се някога във вселената.

Дънкан отпусна пушката. Нямаше никакъв смисъл да стреля. Само с два скока животното щеше да го връхлети.

Ако не се бе дръпнал навреме, донаванът щеше да го стъпче. Навел огромната си глава, звярът удари падналото дърво така, че то изхвърча на ярд или два. Донаванът продължи да се носи напред. Огромният му мускулест задник се метна в храстите и изчезна от погледа.

– Сега сме квит, – каза Сита. – Трябваше да търся помощ.

Опита се да свие крака си, но не усети стъпалото. Използвайки пушката като бастун, той се изправи. Реши да стъпи, но изкрещя от болка в пострадалия крак.

Той се подпря на пушката и се обърна с лице към Сита.

– Благодаря ти, приятелко, – каза той. – Не мислех, че ще го направиш.

– Няма да ме преследваш вече, нали?

Дънкан поклати глава.

– Само съм за лов в това състояние. Ще трябва да се прибирам.

– Вуата ли бе причината да започнеш да ме преследваш?

– Вуата е моето средство за преживяване, – каза Дънкан. – Не мога да те оставя да я ядеш.

Сита стоеше тихо и Дънкан я наблюдаваше известно време, след което се обърна. Използвайки пушката като патерица, той си тръгна накуцвайки.

Сита побърза да го настигне.

– Какво ще кажеш да сключим договор, господине? Аз няма да закачам вуата, а ти няма да ме преследваш. Това е честно, нали?

– Това ме устройва напълно, – каза Дънкан. – Значи се разбрахме.

Той протегна ръка и Сита я пое с лапата си. Здрависването им беше някак непохватно, но много тържествено.

– Сега, – каза му Сита, – аз ще те изпратя до фермата, – в противен случай кресливците ще те нападнат преди да си напуснал пределите на гората.

VI

Те поспряха на един баир. Долу под тях лежеше фермата, с лехите вуа, прави и зелени на фона на червената почва.

– От тук можеш да се справиш и сам, – каза Сита. – Аз много отслабнах. Необходими са ужасни усилия, за да поддържам интелекта си. Искате ми се вече да се върна към спокойствието на незнанието.

– Беше ми приятно да се запознаем, – каза Дънкан учтиво. – И много ти благодаря, че остана с мен.

Той се спусна надолу по баира, опирайки се на своята пушка-пате-рица. Изведнъж се сети нещо, намръщи се обезпокоено и се обърна.

– Слушай, – каза той, – ти ще станеш отново животно. Тогава ще забравиш всичко. И някой ден ти ще видиш тази хубава, крехка вуа и...

– Много просто, – каза Сита. – Ако ме откриеш във вуата, само започни да ме преследваш. Щом ти си по следите ми, аз бързо ще стана умна, ще си припомня всички и...

– Добре – съгласи се Дънкан. – Надявам се, че ще се постараяш.

Сита го гледаше как се отдалечава, куцайки надолу по хълма.

Възхитителен е, помисли си тя. Следващият път, когато си имам потомство, мисля да си отгледам дузина като него.

Тя се обърна и потъна в гъсталака.

Усети как интелигентността и се изплъзва отново, почувствува как се връща стария, не обременяващ с нищо комфорт на неведението, но все още в нея пламтеше радостното предчувствие за голямата изненада, която беше приготвила за новия си приятел.

Как ли ще се учуди, когато му се изтърся пред вратата, помисли си тя!

Дали ще остане доволен?

КРАЙ

© 1972 Клифърд Саймък

Clifford Simak
The World that Couldn't Be, 1972

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/995>]